

Hagsätra

Torpet Ormkärr strax före rivningen 1957. Foto Lennart af Petersens, Stockholms stadsmuseum.

Hagsätra har som så många andra av Stockholms förorter fått sitt namn efter ett torp. Det låg ungefär där nu Glanshammarsgatan och Hagsättravägen möts. Torpet, som anlades i början av 1600-talet på Älvsjö gårds ägor, kallades först Axsettra. Under 1700-talet bytte det namn till Hagsätra, vilket betyder inhägnad skogsäng.

Märta Helena Reenstierna, vars dagbok skildrar livet som herrgårdsfru på Årsta gård intill Årstaviken, skrev den 23 februari 1829 om sitt möte med en torpare från Hagsätra. Det var på kvällen en fasligt kall och blåsigt dag som man kallades ut på den frusna sjön och ”fant en man liggande som stjelpt af Gruslasset och var en Torpare från Hagsätra hvilken af rus och frost ej kunde uppresas sig”. Torparen fördes till gården där Årstafrun såg till att han serverades varm dricka med ingefära och sirap. Efter välbehövlig nattsömn för han på morgonen vidare till Skanstull för att hämta ett nytt lass med grus.

Ungefär mitt i det som skulle bli det nya Hagsätra låg Ormkärr. Det var också ett älvsjötorp som tillkommit under 1600-talet. I slutet av 1800-talet flyttade familjen Carlsson med sina sju barn in i torpstugan, som bara hade ett rum och kök. Man byggde

dock snart ett nytt hus på tre rum och kök. Där föddes ytterligare åtta barn! Barnen fick hjälpa till med att bland annat rensa rovor och plocka potatis. För att kunna hjälpa till i jordbruket måste de ibland ta ledigt från skolan i Örby.

Bbyggandet av den nya stadsdelen skedde i slutet av 1950-talet då även tunnelbanan drogs ut till Hagsätra.. Det var många barnfamiljer som flyttade hit. Man uppskattade bostädernas goda standard, men hyran ansågs dyr – 370 kronor i månaden inklusive värme för en trerummare på 73 kvadratmeter. Ett intressant komplement till flerfamiljshuset utgör den experimentbyggnad, som i mitten av 1980-talet byggdes på Gällerstagrand 7–15. För att spara köpt energi säsongslagrar man här solvärmens från den inglasade gården i ett borrhål i berget under huset.

Till Hagsätra centrum invigning 1960 skapade Marie Stenqvist kopparskulpturen Käpphäst. En pojke på käpphäst i storformat markerar också på långt håll centrumbebyggelsen, som på senare år förtätats och renoverats.

Tunnelbanestation Hagsätra invigdes 1960.